

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za ino zemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v četrtek, dne 15. januarja 1931.

Telefon št. 2552.

Štev. 5.

Trgovstvo v rudarskih krajih in davki.

V pregovni industriji je nastala v preteklem letu ostra kriza, ki je imela za posledico veliko redukcijo delavstva in znatno skrčenje delovnega časa in zasluzka. To dejstvo vpliva jako močno tudi na kupno moč delavstva, ki je zašlo v splošnem v huđe skrbi in borbo za svojo eksistenco.

S padcem kupne moči, ki je zlasti v preteklem letu zelo oslabela in ob negotovosti zasluzka, pa se je bistveno spremenil tudi položaj trgovstva v rudarskih krajih, ki je navezano skoraj izključno le na odjem po delavstvu, ker je kmetska okolica le neznaatna.

V letih pred pregovno krizo je v rudarskih krajih število trgovin jako narastlo, nasprotno pa tudi število konzumnih društev.

Radi znatnega porasta trgovin in konzumov ter krize, ki je medtem nastopila, se je poostriala medsebojna konkurenca, cene so padle na minimum in vedno bolj se je uveljavljalo trgovanje na kredit. Radi zmanjšane zasluzka in redukcij, delavstvo ni moglo zadostiti svojim obveznostim napram trgovcem in trgovstvo je utrpelo v preteklem letu izgube, ki gredo v milijone dinarjev. Na boljšem so bili v tem pogledu konzumi, za katere se je vrednost na kredit prodanega blaga od delavčeve mezde odtegovala.

Velika večina delavstva je pod temi težkimi okoliščinami prisiljena nabavljati svoje potrebščine v konzumnih društvih, ki nudijo delavstvu 3—5% letno bonifikacijo v obliki popusta.

Trgovstvo v rudarskih krajih je zašlo radi tega v skrajno težek položaj in se danes dejansko bori za svojo eksistenco.

Poleg velikih izgub, ostre konkurence in nesigurnosti, pa je obremenjeno trgovstvo še z občutnimi davki in drugimi javnimi dajatvami, ki vplivajo na prodajno ceno in ki znižujejo že itak skrajno nizki zasluzek.

Privilimirani položaj konzumnih društev je opažati najlažje baš v rudarskih krajih. Konzumna društva uživajo zaščito od na kredit prodanega blaga v tem, da odtegujejo vrednost od delavčevega zasluzka, oproščena so vseh davčnih bremen in drugih dajatev in uživajo mnogo ugodnosti.

Vsega tega trgovec v rudarskih krajih nima! Ugodnosti, ki jih uživajo konzumna društva in visoki režijski stroški, ki obremenjujejo trgovca, gotovo niso v skladu — in nastaja važno vprašanje zaščite trgovstva v rudarskih krajih.

Dejstvo je, da je položaj trgovstva v rudarskih krajih skrajno neugoden. Nujna potreba je zato, da merodajni faktorji uvažujejo te težke prilike tudi pri odmerjanju davčnih bremen.

Z ozirom na v preteklem letu mnogo poslabšan položaj trgovstva v teh krajih, je dosedanja odmerna podlaga za oceno čistega dobička popolnoma nemogoča in bi obdavčitev na osnovi dosedanje ocene pomenila za marsikaterega trgovca upropaščenje.

Dolžnost davčnih uprav je zato, da položaj trgovstva v rudarskih krajih podrobneje prouče in odmerno podlago za oceno čistega dohodka prilagode tem kritičnim prilikam. Treba je, da pri odmeri davkov uvažujejo prav posebno prodajne razmere v rudarskih okoliščinah, padec prometa, skrajno nizki zasluzek, pa tudi ogromne izgube, ki jih je utrpelo trgovstvo v preteklem letu. J. K.

»vezane« cene tudi niso zadnji od vzrokov, ki so krizo v Nemčiji tako poostriili.

Zelo poučno je v gornjem seznamu tudi razmerje drugih držav druge do druge.

BREZPLAČNA PROPAGANDA NAŠEGA GOSPODARSTVA V NEMČIJI.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je v raznih nemških mestih zasigural brezplačno reklamo naših proizvodov. Podjetja, ki reflektirajo na to reklamo (industrija, poljedelstvo, hišna industrija), naj pošljejo pripadajoči zbornici, oziroma direktno zavodu za pospeševanje zunanje trgovine tekst, kakor tudi prvovrstno izdelane fotografije svojih obratov. Ker se bo istočasno inseriralo v raznih nemških listih, bi bilo umestno, da se določijo več kopij fotografij.

TEČAJNE ZCUBE NA BORZI V BERLINU.

V preteklem letu je padla tečajna vrednost na berlinski borzi trgovanih delnic od 13'84 na ca 10 milijard mark. Odstotno je ta padec še večji kot oni v letu 1929, ki je znašal absolutno ca 4500 milijonov mark. Od najvišje točke v letu 1927 je padla tečajna vrednost za več kot polovico, od 21.500 milijonov na ca 10.000 milijonov mark.

Za naše trgovstvo.

Pod gornjim naslovom je priobčil »Jugoslovan« naslednji članek:

»S postavitvijo reprezentativnega Trgovskega doma je naše trgovstvo vnovič dokazalo, da spada med produktivne sloje in da zato zasluži vso podporo oblasti in javnosti. Pozdravni govori zastopnikov oblasti so tudi dokazali, da se ti popolnoma zavedajo svoje dolžnosti do trgovstva in da so pripravljeni nuditi mu vsako možno podporo.

Ne zaveda pa se vedno svoje dolžnosti do domače trgovine naša javnost, čeprav tudi ona ve, da je dobro fundiran trgovski stan naravnost pogoj za narodno blagostanje. Ali tudi javnost se mora zavedati svoje dolžnosti do domače trgovine, ker šele v tem primeru se more razviti pri nas trgovina v polni meri in šele v tem primeru more imeti tudi javnost od trgovcev oni dobiček, ki si ga želi in ki ga pričakuje.

Ta dolžnost javnosti pa obstoji v tem, da kupuje blago pri domačih trgovcih, kajti tudi najsolidnejši trgovec mora propasti, če nima kupcev in tudi najbolj popolne zaloge niso drugo ko izguba, če ne najde nakopičeno blago odjemalcev. Kakor je ta resnica enostavna in jasna, tako pa je mnogo ljudi, ki se je kar nočejo in nočejo zavedati in če le mogoče, gredo kupiti tudi najbolj navadno stvar v tujino k tujemu trgovcu. Niso jim mar ne potni stroški, ne ozir do domače trgovine, ker za njih je glavno le to, da kupijo v tujini in pri tujem trgovcu. Za njih velja kot nepremakljiva resnica, da je v tujini vse ceneje in boljše, pa če so se stokrat prepričali, da ni tako. Ti ljudje ne pomislijo, kakšna prednost je v tem, da nabavljajo svoje potrebščine pri stalnem domačem trgovcu, ki se bo potrudil, da dobro svetuje in ki že v lastnem interesu kupi tudi dobro in ceno blago. Enako ne pomislijo ti ljudje, kakšne velikanske stroške ima trgovec v velemestu, ki jih trgovci v naših mestih nima in ki zato lahko dobavlja tudi ceneje. Tudi ne pomislijo ljudje, da se že vse polno blaga proizvaja tudi pri nas doma in da sploh ni potrebe kupovati ga v tujini. Vsi ti razlogi za nekatere ljudi ne veljajo, ker za njih je že modno pravilo, da kupujejo v tujini in pri tujem trgovcu. A moda je luksuz, ki je zlasti v času gospodarske krize nedopusten in vrhu tega navadno tudi takšna nespamet, da si je ne sme dovoliti prav nobeno gospodarstvo.

Še mnogo težje pa so posledice, če se teh dolžnosti do domače trgovine ne zavedajo javne korporacije. Kajti dolžnost javnih korporacij je, da javnost vzgajajo k temu, da kupuje pred vsem pri domačih trgovcih, ne pa da dajejo same slab zgled in kupujejo v tujini blago, ki se doma nudi v izobilju. Tako smo prejeli pritožbo, da je neki zastop naročil za težke tisočake pisarniških potrebščin, ki bi jih mogel dobiti v Ljubljani. Je to čisto nepravilno postopanje celo v slučaju, da bi bilo naravnost v tujini naročeno blago nekoliko cenejše, ker bi reduciralo nižjo ceno le od izpadka onega čistega dobička, do katerega ima naš trgovec zakonito in tudi moralno pravico.

Je pa itek vprašanje, če je v tujini naročeno blago sploh cenejše, ker treba je le nekoliko znižati kvaliteto blaga in dobiček je izginil. Trgovec pa je strokovnjak, ki pozna blago in ki ga zato ni mogoče prevariti s slabšo kvaliteto. Če ta sigurnost, da človek pri nakupu pri domačem trgovcu ve, kaj kupi, je toliko vredno, da se res ne izplača, da

bi se kupovalo blago v tujini. Ni pa treba še posebej poudarjati, da pa je že celo napačno, kadar se kupi blago v tujini, tudi če je dražje, ko blago, ki ga nudi domači trgovec. Tu pa mora človek misliti že na postranski in nedopusten zasluzek.

Trgovec je eden najboljših davkoplačevalcev in že zato zasluži, da se povsod upoštevajo njegovi interesi. Zato kupujte predvsem pri domačem trgovcu in ne v tujini! To pa tudi zato, ker je to edina pot, da pridemo do gospodarske osamosvojitve. Naša trgovina mora cveteti, zato kupujte pri domačih trgovcih!

K gornjemu zelo umestnemu in potrebnemu pozivu pripominjamo, da gre, kakor smo čuli, za večjo dobavo pisarniških potrebščin, katere je baje naročil mestni magistrat ljubljanski v inozemstvu. Domači dobavitelji pisarniških potrebščin so radi tega upravičeno razburjeni, pa zato prosimo mestni magistrat za pojasnilo, ali je gornja vest točna.

IZVOZ ŽIVINE IN MESA IZ JUGOSLAVIJE.

V prvih desetih mesecih preteklega leta je bilo izvoženih iz Jugoslavije 103.000 glav goveje živine v vrednosti 2644 milijonov Din. Od tega je šlo 80 odstotkov iz severnih pokrajin Jugoslavije v zahodne države, zlasti v Italijo, iz južnih pokrajin pa v prvi vrsti v Grčijo. Povprečna cena za živino boljše kakovosti se je gibala med 9'5 in 10'5 Din, za srednjo kvaliteto med 8 in 9, za slabšo kvaliteto (iz Južne Srbije) med 5'5 in 6 Din za 1 kg žive teže. Izvoz živine se je vršil precej normalno, šele v zadnjih dveh mesecih pred koncem leta je nastopilo vsled pomanjkanja živine in deloma tudi vsled rumunske konkurence majhno poslabšanje. Nizka cena rumunske živine je izrinila jugoslovansko blago z najboljših inozemskih trgov. Izvoz prašičev je bil zadovoljiv, in za posestnike koruze je bilo pitanje prašičev rentabilno. Do konca oktobra je bilo eksportiranih 183.500 prašičev v vrednosti 222 milijonov Din. V prvi polovici leta so se gibale cene med 12 in 15 Din, v poletnih mesecih med 10 in 12, proti koncu leta med 8'5 in 9'5 Din za 1 kg žive teže. Žive prašiče so eksportirali v prvi vrsti v Češkoslovaško in Avstrijo, pozneje v Grčijo, a zaradi carinskih zvišanj v Češkoslovaški je izvoz tja popolnoma prenehal. Izvoz ovac itd. je znašal 570.000 kosov v vrednosti ca 100 milijonov Din, izvoz srovega mesa ca 10 milijonov kg v vrednosti 139 milijonov Din.

SREDNJEEVROPSKA AGRARNA KONFERENCA NA DUNAJU.

Predsedstvo Avstrijskega Poljedelskega in gospodarskega društva na Dunaju ter tamošnji Srednjeevropski zavod sklicujeta za 19. in 20. t. m. agrarno konferenco na Dunaj. Konferenca naj nudi poljedelskim zastopnikom srednjeevropskih držav prigliko razgovora o možnosti regionalne srednjeevropske rešitve agrarne krize. Povabljeni so na eni strani kmetij, zastopniki srednjeevropskih agrarnih eksportnih držav, na drugi strani pa zastopniki srednjeevropskih agrarnih importnih držav; razjasnijo naj se problemi poljedelske dopolnitve in samopomoči v okviru Srednje Evrope. Ker je to vprašanje eminentne važnosti, bomo priobčili o njem nekaj člankov izpod peresa raznih strokovnjakov.

Veletržne cene 1930 v najvažnejših državah.

Primerjanje veletržnih indeksov v najvažnejših državah nam pravi, da Nemčija z razvojem na svetovnih trgih ne koraka vstric, ugotovitev, ki je za Nemčijo malo razveseljiva, tako glede eksporta kot glede konjunkturalnega položaja.

	Jan. 1930	Dec. 1930	Razlika v %
Nemčija	98'8	89'5	9'5
USA	93'3	79'7	14
Francija	85'2	76'7	10
Vel. Britanija	86'9	70'1	19
Italija	69'3	56'8	19

Številke za prve tri države je izračunal ameriški narodni ekonom Irving Fisher, številke za Vel. Britanijo Mr. Cump in one za Italijo Trgovska zbornica v Milanu. Čeprav se vsled različnega načina računanja te številke ne morejo direktno primerjati, moremo iz njih spremembe vendarle marsikaj sklepati.

V preteklem letu so padle veletržne cene najbolj v Vel. Britaniji in Italiji, za 19 odstotkov, najmanj v Nemčiji, za 9-5%, torej odstotno ravno za polovico manj. Razlika med Nemčijo in USA, ki je znašala v januarju 5-5 točk, se je do decembra z 9-8% skoraj podvojila. Vzrok tega razvoja v Nemčiji vidijo v velikem pomenu takozvanih »vezanih« cen, onih cen, kojih višino določijo karteli in kojih padanje zopet karteli preprečijo. Te

Bodimo sodobni! Odločitev za reklamo.

Propaganda v novinah je potrebna za vsako podjetje vselej. Bodisi, da je podjetje samo proizvajalec ali pa da posreduje proizvode neke industrije na odjemalce. Po največkrat nosi stroške v te vrste proizvajalec, kajti njegovi oglašaji lajšajo trgovcu prodajo in krepe njegovo voljo. Če tovarna dvomi o uspehu prodaje svojih proizvodov za kakšen kraj, tedaj padejo stroški propagande na trgovca, ki hoče zadeven predmet vsekakor plasirati na domačem trgu, ker so mu krajevne razmere dobro znane in je prepričan v svoj uspeh. V takem primeru proizvajalci uvidijo pozneje, da je imel trgovec prav, odprl jim je pot v svoj okraj — pa se mu na kakršenkoli način njegova žrtev vpoštevava. Povečan promet sam na sebi že primerno honorira njegov trud.

Reklama torej predvsem pospešuje promet in posredno dviga zaslužek. S tega vidika naj gledajo na propagando posredovalne tvrdke, torej vsi trgovci. Saj izdajek za novinsko ali kakršnokoli drugo reklamo ni »proč vržen denar«. To je samo investicija! — Kdor je takega napačnega naziranja in kljub temu inserira, ali ni smešen tak človek?

Res je nadziranje uspeha težko, zlasti, če priobčimo tri oglase po 30 Din. To bo gotovo sleherni razumel. Za dobro kontrolo je potrebno nekaj časa, potrpljenja, izkustev in predvsem objektivnosti. Če bomo prepričani, da naši oglašaji ne bodo imeli uspeha, tedaj gotovo niti najmanjšega dela povečane prometa ne bomo pripisovali inseratom. Vsa druga prizadevanja so nam koristila... Na ta način je kontrola uspeha nemogoča. Toda o tem pozneje.

Ako podjetnik ne smatra za nujno potrebno, da inserira stalno, kdaj se bo odločil za novinsko propagando?

Predvsem bo skušal s tako reklamo podaljšati in poživiti sezono, ki je od-

govarjajoča njegovim proizvodom. Torej bo že nekaj pred sezono opozarjal na svoje blago, s čemer bo dosegel, da se bodo odjemalci z njim kmalu oskrbeli, ali pa tudi, da se bodo že naprej odločili in pripravili denar za nabavo ob sezoni.

Inseriranje je na mestu, kadar ima podjetnik do skrajnosti izpopolnjeno zalogo in veliko izbero. Dalje, kadar ima predmet, ki ne gre v denar, ker ljudje ne vedo zanj. Z inserati se lahko izredno vpliva na povpraševanje odjemalcev. Treba jih je samo spomniti, da nekaj potrebujejo, in že bodo tisto stvar zahtevali!

Dalje uplivajo na potrebo oglaševanja različni krajevni, bližnji ali celo svetovni dogodki. Objavljanje zanimivih dogodkov v novinah daje inserentu možnost, da te dogodke izkoristi za svojo reklamo. Oglasi, ki so v zvezi s takimi dogodki ali se nanje nanašajo, imajo sigurno največji uspeh.

Kadar izdajo revije ali novine kakšne posebne številke, ali izidejo v njih posebni članki, tedaj je velika škoda zamuditi ugodno priliko. — Da je treba vsako spremembo v podjetju, preselitev in podobno naznaniti v novinah, je samo ob sebi razumljivo. Tudi se mora naznaniti odjemalcem, kadar smo prejeli blago, po katerem so bili mnogo vpraševali.

Ob takih prilikah se bo torej odločil za novinsko propagando podjetnik, ki sicer ne oglašuje stalno. Za vsakega podjetnika — pa najsi bo to industrijec, obrtnik ali trgovec — nastopajo v teku poslovnega leta dobe in dobiče, ko mu je oglaševanje jako koristno, ako je seveda toliko sodoben in razvit, da mu to more v glavo.

Slučajev in okolnosti je dosti, ko bi se moralo oglaševati, toda, ali utegne zaposleni podjetnik misliti na vse to? In zopet smo naleteli na važno vprašanje, o katerem pokramljamo v naslednjem članku. Ivo Zor.

Dunajsko finančno pismo.

Božična razmotrivanja dunajskih listov so bila vseskozi pesimistična. Tudi običajni optimisti, ki si delajo upanje iz najmanjših znakov, so letos popolnoma utihnil. Na drugem mestu smo povedali, da je Avstrijski zavod za konjunkturo raziskovanje sicer v svojem decembrovem poročilu ugotovil začasnostev v konjunktornem padanju, da je pa treba zaenkrat računati še z nadaljevanjem depresije. In je imel popolnoma prav; kajti pravkar priobčene številke opravičujejo vse prej kot optimizem.

Strahoten je padee produktivskih števil v teku leta 1930.

V dobi od januarja do decembra je padla produkcija železne rude od 117,9 na 63 odstotkov normalne zaposlenosti, produkcija surovega železa od 45,6 na 21,6, surovega jekla od 77,5 na 43,1, valjanega blaga od 72,2 na 39,9. Odprta naročila v železni industriji so padla od 91,7 na 41,9 odstotkov.

Pri Alpine Montan n. pr. se padee produkcije za ca. 50 odstotkov izraža praktično v tem, da dela samo še en plavž. Zmeraj bolj se širi nagib za ustavitve obratovanja.

V velikem nasprotju s slabimi časi so bili božični nakupi. Trgovci sicer pravijo, da so se kupovali v prvi vrsti samo praktični predmet po ne previsokih cenah, a tudi za te je bil potreben denar. Marsikdo se vpraša, odkod je ta denar prišel, ko se na vseh koncih in krajih tako tarna. Nekoliko so k nakupom pripomogle remuneracije, veliko se je v zadnjih mesecih varčevalo, veliko je bilo v hranilnicah in bankah dvignjenih vlog itd. Glavni nakupovalci so bile letos fiksni nameščenci, odpovedali so pa prosti poklici in tisti, ki so navezani na slučajnostne dobičke.

Vobče se je preteklo leto zaključilo z zgbami na vsej črti. Konkuzi so skokoma rasli, in prav tako poravnave. — Dočim je bilo v letu 1929 samo 1987 poravnav, jih je bilo v preteklem letu ca. 2700, konkurzi so pa narasli od 581 na 694. To je pa samo del zgb, ki so nastale v normalnem poslovanju. Je poleg tega vse polno tihih poravnav, ko upnik nekaj svojih terjatev odpiše in

sam sebe prepričuje, da bo ostalo dobil pozneje kdaj. Banke in tudi velika zasebna podjetja so bila v slučaju, ko so postala veleupniška, pripravljena, da uredijo stvar na tihem; in tako so bile urejene nekatere prav velike transakcije, ki so bile združene z znatnimi zgbami.

Pred kratkim je bil fiskus še v srečnem položaju, da so bile njegove zahteve izpolnjene; sedaj se pa vidi, da bo imelo poslabšanje splošnega gospodarstvskega položaja za posledico velike davčne zaostanke. Zato je veliko vprašanje, kako se more v teh razmerah opravičiti proračun za leto 1931. Videlo se bo, da marsikje direktni davki ne bodo dali niti zneskov, ki so bili pričakovani za leto 1930. Plus se bo težko dal doseči. Pri indirektnih davkih se bo pozvalo zmanjšana nakupna moč prebivalstva, že sedaj se sliši, da bo imel tobačni monopol manjše dohodke kot jih je imel v preteklem letu.

Ob zaključku leta pač še ni mogoče presoditi, kakšno smer bo imela dividendna politika. Vsekakor bi se pa moralo zahtevati, da izplačajo družbe, ki to zmorejo, primerno dividendo brez ozira na tečaje. Zmeraj zopet se v merodajnih finančnih krogih sliši, da je ta ali ona delnica čezmerno podvrednotena in da bo pri poživljenju borze nastopilo znatno zboljšanje. Delničar, ki se je kljub vsem nevarnostim držal delnice, bi moral biti za to vztratenost poplačan in bi se mu morala plačati primerna dividenda. Je pa nekaj direktorjev, ki hočejo slejkoprej krepiti rezerve, tudi tedaj, če so pri tem delničarji popolnoma neopravičeno prikrajšani.

II.

O položaju avstrijske industrije v zadnjem času beremo:

S premogom je domača industrija preskrbljena za daljšo dobo, posebno še, ker je od jesenskih premogovnih nakupov dalje zaposlenost industrije še naprej padala. Zato tudi domača premogovna produkcija zopet nazaduje. — Tudi dovoz tujega premoga se giblje v ozkih mejah. — V železni industriji se ne kaže ne samo nikakšno zboljšanje,

temveč so se izvršile celo še nadalje obratne omejitve. V eksportu kaže železo in jeklo v polnicah napredovanje proti lanskemu letu, povsod drugje je pa eksport bistveno padeel. Večje množine železa v palicah se šle doslej v Jugoslavijo in Italijo, dočim se jeklo v palicah eksportira v vse države sveta, med temi zopet zlasti v Rusijo, Jugoslavijo, Nemčijo, Japonsko i. dr. — V industriji železnega blaga je eksport znatno padeel; mnogo je tovarn, ki delajo samo s 25 odstotki kapacitete ali pa še manj. Vsled majhne sprejemne zmožnosti domačega trga mora delati eksport v tej skupini večkrat pod nabavnimi stroški.

— V industriji kovin je mogla doslej samo svinčena industrija doseči večji eksport, dočim kažejo druge skupine večji ali manjši eksportni padeel. — Industrija strojev ni ugodno zaposlena in je precej obratnih odmorov; poljedelski stroji izkazujejo skoraj 40-odstotno zmanjšanje izvoza, a velik dvig uvoza. — Kupčija z lesom je ostala slaba in so cene spet padle. Upanje na Nemčijo glede nepodaljšanja nemško-poljskega lesnega dogovora se ne bo polno izpolnilo, ker so se v Nemčiji sklenili že obsežni zaključki z Rusijo. — V les predelujoči industriji toži pohištvena industrija nad znatnim zmanjšanjem eksporta. Isto velja za klavirje. — V tekstilni industriji obstoji nekaj upanja za naknadna naročila trgovine v zimskem blagu. — Močno se čuti inozemska konkurenca pri volni, n. pr. zlasti francoska in angleška. — Usnjeni in čevljarški industriji škoduje letos zlasti konkurenca gumijevih galoš, kar je v prvi vrsti posledica vlažnega vremena. Težkega zimskega blaga se zato malo prodaja, pomladansko blago se pa še skoraj nič ne naroča. — V kemikalijah je položaj vobče slab, zlasti ker naročajo veleodjemalci le v majhnih partijah. — Povpraševanje po oljih, lakih in barvah je sedaj majhno, mineralna olja zaznamujejo deloma nadaljnje padanje cen.

Ponudbe povpraševanja

Tvrdka: Fratelli Crovari fu Pietro, Camogli-Palermo želi stopiti v stik s tukajšnjimi izvozniki (lesnega) oglja, ki ga potrebuje v večjih količinah. Interesenti naj stavijo na imenovano tvrdko ugodne ponudbe.

Tvrdka: S. I. T. (Stabilimento Industria Trucchioli), Padova, Via de Menabuci 34, bi kupila večjo množino bukovih okroglic in cepanic v dolžini 1 metra. Član iste firme g. **Zambelli Renato** se pa zanima za stavbeni les vseh vrst in prosi za tozadevne ugodne ponudbe.

Dobava prodaja

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 20. januarja t. l. ponudbe glede 67 kg minija, 130 kg barve in 140 kg lanenega firneža. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 15. januarja t. l. ponudbe glede dobave 50 komadov izolatorjev. — Direkcija državnih rudarskih preduzeča v Sarajevu sprejema do 20. in 24. januarja t. l. ponudbe glede dobave kapsol. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 20. januarja t. l. ponudbe glede dobave 25.000 kg moke in 2000 kg svinjske masti; do 26. januarja t. l. pa glede dobave 2000 kg bencina. — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 22. januarja t. l. ponudbe glede dobave ca. 40.000 kg moke; do 28. januarja t. l. pa glede dobave 300 kg sadre, 50 kg laka za pod in 50 komadov krtač za čiščenje parketov. — Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 26. januarja t. l. ponudbe glede dobave jeklenih vrvi; do 30. jan. t. l. pa glede dobave strojnega olja. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 29. januarja t. l. ponudbe glede dobave električnega generatorja. — (Predmetni oglašaji s natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Po svetu

Tudi jugoslov. železnice hočejo vpeljati samo dva razreda: mehki razred in trdi razred, po nemškem zgledu. Pri mednarodnih vlakih bi ostali trije razredi. Prva država v Evropi, ki je vpeljala takšna razreda, je bila Rusija.

Novi zakonski načrt o delniških družbah je izgotovljen in bo odposlan vsem gospodarskim organizacijam v izjavo. Vladi je na tem, da se te izjave čimprej vpošljejo.

Iniciativo za vpeljavo novih zračnih prometnih črt v Jugoslaviji je započel Beogradski Aeroklub. Za pospeševanje zračnega prometa bodo dovoljene večje koncesije.

Ministrstvo za šume in rude bo na novo organizirano; reorganizacija bo obsegala vse direkcije in gozdne uporabe ter se bo ozirala tudi že na novi uradniški zakon.

Trgovina s prašiči v Sremu se po prazniških precej živahno razvija. Cena je 9 do 10 Din. Prašiči gredo zlasti v Avstrijo in na domače jugoslov. trge.

Société Générale de Belgique izplačuje 200 frankov nettodividende.

Parker Gilbert bo v Morganovi skupini devetnajsti »generalpartner« in bo imel isto šaržo pri Morgan-Grenfell v Londonu in pri Morgan and Comp. v Parizu. Parker je šele v 39. letu starosti.

Podržavljenje kmetijstva v Rusiji se bo po zadnjem sklepu Vseruskega centralnega izvršilnega odbora nadaljevalo do konca, tako da ne bo nobenega zasebnega posestva več.

Nemška industrija jekla izvaja nadaljnje odpustitve delavcev, kar po 1 tisoč 500, 800 itd.

Štiri železniške družbe na vzhodu U. S. A., o kojih fužijskih stremljenjih smo poročali, predstavljajo vsaka vrednost ca. 2000 milijonov dolarjev.

»Hapag« in Severonemški Lloyd sta skrčila nameščencem plače; rentabilnost se tudi v zadnjem času ni posebno ugodno razvijala.

Pri štirih velikih praških hranilnicah so znašale hranilne vloge na koncu preteklega leta 4010 milijonov Kč, to je 325 milijonov Kč več kot na koncu leta 1929. Obrestna mera na vloge je sedaj znižana na 4 odstotke bruto.

Znižanje cen železa v Nemčiji je preloženo na poznejši čas, ker se zadevna posvetovanja še niso mogla vršiti.

Otok bankovcev v Češkoslovaški je znašal po zadnjem izkazu Narodne banke 7823 milijonov Kč in je imel kovinsko kritje 46,7 odstotkov.

Od leta 1900 dalje je padeel konsum piva v Nemčiji pri odraslem za 40 odstotkov, konsum žganja za 60 in konsum vina za najmanj 15 odstotkov.

Import pšenice v Italijo od 1. julija do 31. decembra 1930 je znašal 10 milijonov 100.000 met. stotov, to je 6,770.000 stotov več kot v odnosni dobi leta 1929.

Chadbourne, predsednik kubanske sladkorne komisije, se mudi te dni v Berlinu.

Električna centrala v Subotici je prešla s 1. t. m. v roke švedskega elektrotrusta, ki je dal ameriški skupini Mac Daniel 60 milijonov dinarjev zanjo.

Standard Oil of New Jersey je spreminila svoje ime v International Company, kar je pravno seveda nova družba. Standard Oil of New Jersey je med prvimi ameriški petrolejskimi koncerni.

Uvoz sadja v Češkoslovaško raste stalno; v preteklem letu 1930 je dosegel znesek 184 milijonov Kč.

Siemens-Halske d. d. v Berlinu bo izplačala za poslovno leto, preteklo 30. septembra, najbrž 12-odstotno dividendo (lani 14-odstotno).

Nemška sladkorna industrija bo ustanovila vrhovno organizacijo z naslovom »Wirtschaftliche Vereinigung der deutschen Zuckerindustrie«.

Ogrski eksportni previšek tobaka ca. 100.000 met. stotov nameravajo izročiti v vnovčenje delniški družbi, obstoječi iz dveh holandskih in ene belgijske tvrdke.

Švedski vžigalični trust zvišuje glavnicu od 270 na 360 milijonov švedskih kron.

NAŠ NOVI ZADRUŽNI ZAKON.

Kakor znano, se že 10 let dela na redakciji novega zadrugnega zakona. Kljub raznim odborom in anketam pa delo še sedaj ni dovršeno. V zadnjem času se je pojavila v beograjski »Politiki« polemika med zadrugnimi strokovnjaki v tem, kakšen naj bo naš novi zadrugni zakon. Tako pobija g. V. Gjorgjević mnenje dir. PAB dr. Šustera o specializaciji zadrug na zakonski podlagi, ki jo ta zastopa. Pravi, da to ne sme biti nominirano z zakonom, ker življenje itak samo to urejuje in bi taka specializacija ustanovljena z zakonom samo oteževala početno delo zadruga.

Tudi je napačno mnenje g. Šustera, ki zahteva, da se v vsakem kraju osnuje samo ena zadruga enega tipa, da bi bila takorekoč vrsta dotičnih zadrug monopol onega, ki je prvi ustanovil zadrugo tega tipa.

Dalje zastopa g. Šuster mnenje, da naj se osnuje v vsaki banovini po en revizijski savez; tako bi imeli vsega skupaj 10 revizijskih savezov in če pomislimo, da bi od vsake zadrugne panoge obstojal en savez in da je teh panog vsaj 10, potem bi imeli v celi državi 100 ali celo več savezov.

Da bi bila tako komplicirana organizacija v nasprotju z današnjo tendenco, ki stremljeva na koncentracijo ekonom-

skih moči, je jasno. Ta tendenca je tako pri nas, kakor tudi v drugih državah danes že precej dobro izvedena.

Sicer je res, da imamo pri nas 20 zadrugnih savezov, a glavni so le štirje in to Zadrugna zveza in Zveza slov. zadrug v Ljubljani, Savez srpskih zemljoradniških zadrug in Središnji savez hrvatskih seljaških zadruga, v katerih je včlanjeno 73% vseh zadrug in 63% vseh zadrugnikov, torej 4 savezi predstavljajo danes tričetrt vsega našega zadrugnega življenja.

Tudi pravi g. Gjorgjević, da bi ne bilo nikakor priporočati, da se v vseh izmed onih 100 savezov, ki bi se naj osnovali po predlogu dr. Šustera, pošlje po en član s strani države, ker pretirani etatizem ni pokazal še v nobeni državi nikakih uspehov.

Priporočati bi bilo radi tega, da se izdelata naš novi zadrugni zakon v popolnem soglasju z vsemi gospodarskimi faktorji v državi, pri čemer pa se nikakor ne sme izpustiti iz vidika zahtev, ki jih trgovski stan mora zastopati v lastnem življenjskem interesu t. j. da konsumne zadrugne, ki trgujejo tudi s člani, ne smejo uživati absolutno nikakih prednosti pred trgovci-davkoplačevalci. Zakon ne sme dopuščati ni izjem, niti omogočati izigravanja na škodo trgovcev, ki so po današnjem zakonu mogoče in se dnevno ponavljajo.

TRGOVSKI ODNOSAJI MED JUGOSLAVIJO IN ČESKOSLOVAŠKO.

Zastopniku beograjske »Politike« je izjavil čslov. trgovinski minister dr. Matoušek med drugim sledeče: Glede nadaljnjega razvoja trgovskih odnosov med obema državama se ne da prikriti, da je sedanja izvozna bilanca v nekem nerazmerju, ki se mora odpraviti. To pa še ni noben vzrok za pesimistično presojanje položaja. Obratno; razvoj zadnjega časa nam kaže, da ne raste samo izvoz iz Čslovslovaške v Jugoslavijo, temveč tudi izvoz iz Jugoslavije v Čslovslovaško. Na vprašanje, ali je pričakovati spremembe v dosednji carinski politiki Čslovslovaške napram Jugoslaviji, je izjavil minister, da so bili zadnji carinski zakoni o uvozu agrarnih produktov diktirani izrecno le od potrebe borbe proti gospodarski krizi in da niti nasprotniki Čslovslovaške ne morejo videti v tem kakšne sovražnosti. — Slednjič je dejal minister: S tem, da se nahajamo z Ogrsko od 15. decembra dalje v brezpogodbenem stanju, se je položaj Jugoslavije v trgovini z nami znatno zboljšal. Razlika v carinskih postavkah za ogrske predmete in za one iz drugih držav, s katerimi smo v rednih gospodarskih odnosih, je zelo velika. Tako znaša razlika pri pšenici 30 Kč pri 100 kilogramih in razlika pri prašičih 20 Kč.

Trgovska-nadaljevalna šola v Škofji Loki.

Pododbor gremija trgovcev v Kranju s sedežem v Škofji Loki je opetovano uvideval nujnost otvoritve samostojne trgovske nadaljevalne šole za škofjeloški okoliš, ker so vajenci s pohajanjem v kranjsko šolo izgubili mnogo časa; ne glede na dejstvo, da je Škofja Loka sama imela zadostno število trgovskih učencev in učenk in s te strani tudi ne bi bilo ovire za ustanovitev strokovne prosvetne ustanove. Konstituiral se je za gremijalno šolo odbor gg.: predsednik Savnik Anton, tajnik Potočnik Janjo, blagajnik in zastopnik Trgovske zbornice Kašman Anton in člana odbornika Deisinger Josip in Bergant Ivan. S poukom se je pričelo v šolskem letu 1927-28 v početku oktobra. 16 gojencev, ki so vztrajno in redoma prisostvovali predavanjem, je dovršilo prvi letnik s prav lepim uspehom. Fantje in dekleta so se rekrutirali iz trgovskega sveta v Škofji Loki, Stari Loki in Trati; vsi v območju oddaljenosti 3 km od šolskega poslopja deške šole. Predavatelji gg. prosvetni referent Vinko Zahraštnik, sedanji šolski upravitelj v Cerknici Leopold Hladnik, učitelj Vojtek Debeljak, Gabrijel Janežič in učiteljica srbohrvaščine gdč. Laly Wrišcherjeva so obdelali trgovsko račun-

Ogrska vinska konkurneca je vsled brezpogodbenega stanja tako rekoč izločena. — In res so se začeli čslov. žitni trgovci v zadnjih dneh zelo zanimati za agrarne jugoslovanske produkte, ki so jih dobivali doslej iz Ogrske. Tako je neka praška konsumna zadruga nakupila v Novem Sadu za več milijonov dinarjev pšenice, koruze in masti itd.

V PRETEKLEM LETU 84.000 KONKURZOV.

Svetovna gospodarska kriza preteklega leta je imela za posledico rekordno visino insolventnih števil. Povprečno so konkurzi napram letu 1929. narasli za 15 odstotkov. Le skandinavske države so se mogle ustaviti splošnemu padcu in so mogle svoje insolventne številke celo za dva odstotka znižati. Neki seznam, ki obsega poleg USA še enajst evropskih držav (torej ne vseh), izkazuje za preteklo leto 83.750 konkurzov. Po Ameriki s ca. 26.000 konkurzi pride na vrsto Italija s 15.000 konkurzi itd. Samo ti dve državi štejeta ca. 41.000 konkurzov, torej približno polovico vseh insolventov v poštevh prihajajočih držav. Zelo malo konkurzov imata relativno Avstrija in Jugoslavija, zelo veliko Ogrska.

stvo, zemljepis, knjigovodstvo, korespondenco, lepomis, srbohrvaščina in nemščina. Z naslednjim šolskim letom se je priključilo še trgovsko in menično znanstvo po g. Rudolfu Horvatu.

Gremijalno šolo je v prvem razdobju postojala vodil s priznanim vestnostjo g. Zahraštnik; v skupnem smotru je bilo storjeno vse, da se šola plodonosno in čvrsto uveljavi. Takoj ob početku so bili ustvarjeni redni stiki z domačimi gospodarskimi korporacijami, takratnim velikim županstvom, inspektorjem za strok. šolstvo inž. Preslom, Zbornico za TOI in Gremijem trgovcev v Kranju.

S šolskim letom 1929-30 je bil podan instruktorski tedenski pouk; letos pa je šola zopet v dokaj polnem obsegu otvorena. 5 ur tedenskih predavanj iz najvažnejših predmetov vodita učitelja Horvat in Debeljak. Na uspešnem zaključku šole je v stalni brigi pododbor gremija, ki tudi skrbi za materijalne obveznosti. V kolikor bodo zahtevale potrebe, se trgovska gremijalna šola stalno obdrži.

Nedvomno je, da je Škofja Loka s pridobitvijo trgovske šole zopet napredovala v členu prosvetnih institucij, ki v vezi s sorodnimi tvorbami delujejo na obči prosvitljenosti in napredku doraščajoče jugoslovanske mladine.

V. Debeljak.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

* Posebno poročilo trgovskega lista *

Devizno tržišče.

Tendenca — razen Curiha in Dunaja — nestalna.

V minulem tednu je na večini borznih sestankov prevladovala očitna rezerviranost in je tudi temu primerno dosežena višina celotedskega deviznega prometa Din 14.491.083,63 kot je razvidno iz teh-le številke: 5. januarja 1931. Din 7.219.165,18 London Curih, 7. jan. 1931. Din 2.325.434,28 Newyork - Italija, 8. januarja 1931. Din 2.226.916,85 London-Italija, 9. jan. 1931. Din 2.719.566,52 Newyork-Curih.

Značilno je, da je zaključil ponedeljki borzni sestanek z izredno močnim prometom od preko polovice skupnega prometa pretečnega tedna (kakor je zgoraj navedeno) in so na posameznih borznih sestankih prevladovali zaključki v Newyorku, Londonu, Curihu, le deloma pa v Italiji.

Slično kot v predzadnjem tednu je tudi tokrat dala Narodna banka malone dve tretjini deviz na razpolago, med drugim največ Newyorka (3.218), dokaj manj Dunaja (1.576 milij. Din), Curiha (1.534 milij. Din) in Prage (1.123 milij. Din), dočim so izkazani v privatnem blagu največji zaključki pri Londonu (2.104), Trstu (1.703 milij. Din) in Curihu (1.204 milij. Din).

V pogledu višine skupnega tekom prejšnjega tedna doseženega deviznega prometa je pa razvrstitev ta-le (vse v milijonih dinarjev): Newyork 3.299, Curih 2.186, Dunaj 1.916, Praga 1.793, Trst 1.702, potem Berlin 0.538 in Budimpešta 0.213 ter končno malenkost Pariza.

Devizna tečajnica se je skozi vse dneve zadnjega tedna izpreminjala razen pri Curihu, ki je bil trgovan na dosežanih nivojih 1095,90 in pa pri Dunaju, ki je na vseh sestankih beležil neizpremenjeno in sicer 7,9562. Slično pot so začrtali tudi tečaji Amsterdama, ki je na večini borznih sestankov notiral 22,765 in pa Berlina, ki je bil prav tako zaključevan po 13,46 v dnevi 5., 8. in 9. t. m., dočim je Budimpešta od ponedeljka (9.8904) na torek (9.8877) za malenkost popustila in bila odslej do konca minulega tedna nudena po tem intervencij-skem tečaju. Poleg tega sta kazala očitno teneđenje navzdol tečaja Bruslja (7.8959—7.8915) in Prage (167,68 do 167,62), medtem, ko so ostale na tukajšnji borzi najbolj trgovane devize London, Newyork, Trst in deloma Pariz bile v stalnem tečajnem porastu. Radi jasnosti navajamo povprečne tečaje omenjenih deviz, dosežene dne 5. oziroma 9. t. m.: London 274,55 — 274,62, Newyork 56,425 — 56,46, Pariz 221,87 — 221,93 in Trst 295,85 — 296,11.

Notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče.

Tendenca še vedno mlačna.

Na tem tržišču ni došlo tekom prošlega tedna do nikakih sprememb in so ostali vsi tečaji nespremenjeni razen Prave hrvatske štedionice, ki je od 8. t. m. dalje beležila 960— za denar, brez blaga.

Blairova posojila so bila nudena skozi ves teden po 92— 8%, in po 80— 7%, izvzemši 5. t. m., ko je notiralo 8% 91,75, 7% pa 79,50.

Zaključkov ni bilo.

Žitni trg.

V početku minulega tedna so tečaji na inozemskih borzah za pšenico popustili, proti koncu tedna se je pa tendenca učvrstila in na borzi v Chicagu je pšenica marc pridobila skoraj cele tri cente. — Pri nas je bila situacija ves teden ne oziraje se na zunanjo situacijo, za pšenico čvrsta tendenca. — Povpraševanje po blagu je bilo tako živahno, da zaloge pšenice pri trgovcih niso zadostale za kritje potreb. Dovozi pšenice so slejkoprej izredno majhni in mlini, ki morajo realizirati kupčije prodane moke za termin, pokupijo vsako količino pšenice, ki pride na trg. — Izgledi so tedaj, da bo pšenica v zimskih mesecih še na ceni pridobila, ker producent bla-

go zadržuje in noče prodati blago sedaj, ko upa prodati pšenico po boljnjih cenah kot so danes.

Kupčija s koruzo ni tako živahna kot s pšenico in so tudi cene ostale popolnoma neizpremenjene.

Za moko in otrobe je živahen interes. — Otrobov tako rekoč primanjkuje.

Na ljubljanski borzi je bilo v minulem tednu zaključeno: 7 vagonov pšenice, 3 vagona koruze in 3 vagona čia-kvantina.

Lesno tržišče.

Tendenca neizpremenjena slaba.

O kaki spremembi v lesni trgovini, žal, še ne moremo govoriti. Beleži se lahko samo dejstvo, da je tako produkcija, kakor tudi izvoz zelo popustil. Za dobavo v mesecih februar, marec in april se iščeje montani in podnice, vendar pa so ta povpraševanja večinoma informativnega značaja. Isto velja za neobrobene hrastove plohe širših dimenzij ter za boules. Kakor se čuje, se je situacija za tesan les v vojvodinskih odjemalskih krogih nekoliko zboljšala in to z ozirom na predstoječo stavbeno sezono, medtem ko smo napram Italiji še vedno na isti mrtvi točki, razen posameznih težkih komisijonov, ki jih zamorejo dobavljati le večja podjetja. Sezona v drvah je vsled ugodne in mile zime skoro popolnoma popustila. Pač pa se išče bukovo oglje »canello«. Za bukove testone je zanimanje še vedno, seveda le za suhe testone, kateri se kupujejo v cenah za ozko 4/8 od 10—24, in široko 9/10 od 25—30 cm via Sušak. Le tako stilizirane ponudbe bi prišle v poštev.

Prodalo se je pretečen teden 10 vagonov bukovih pragov, 2 vagona rezane mecesnovine in 2 vagona oglja.

Povpraševanja:

Trami: 8 kom. dolžina 5,70 m, 11/24 cm, polžagani trami; 12 komadov dolžina 6 m, 11/24 cm, polžagani trami; 4 kom. dolžina 5,50 m, 11/24 cm, polžagani trami; 8 kom. dolž. 5,80 m, 11/24 cm, polžagani trami; 19 kom. dolž. 5,70 m, 21/25 cm; 39 kom. dolž. 6 m, 21/25 cm; 10 kom. dolžina 5,50 m, 21/25 cm; 20 kom. dolžina 5,80 m, 21/25 cm; 4 kom. dolž. 6,10 m, 21/24 cm; 4 kom. dolž. 2 m, 18/18 cm; 4 kom. dolž. 2,70 m, 18/18 cm; 8 kom. dolž. 3,50 m, 5/15 cm; 19 kom. dolž. 7,20 m, 10/13 cm; 2 kom. dolžina 7,30 m, 18/18 cm; 1 kom. dolž. 9,50 m, 18/18 cm; 1 kom. dolž. 4,80 m, 18/18 cm; 1 kom. dolžina 9,50 m, 18/21 cm; 1 kom. dolžina 4,80 m, 18/21 cm; 12 kom. dolžina 1,40 m, 10/13 cm; 188 kom. dolž. 4 m, 6/8 cm; 55 kom. dolžina 4 m, 4/6 cm; 200 kom. dolž. 1 m, 2/25 cm, 2,5/5 cm. — Stukaturne levnice: dolž. 4 m, 2/2,5 cm. — Deske: dolžina 4 m, 24 mm, 23,025 m²; dolž. 4,30 m, 24 mm, 1,670 m²; dolžina 3,40 m, 1,900 m². — Trami morajo biti ostrorobo tesani. — Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja.

Antene, smreka, jelka, neobeljene, ravne in sicer: 1. 100 komadov, dolžine: od 15 do 20 m, premer na sredi: od 18 do 25 cm; II. 30 komadov dolgih 20 m, 40 kom. dolgih 25 m, 20 kom. dolgih 28 m, 10 kom. dolgih 30 m, premer na sredi: od 30 do 60 cm; III. 500 m² v dolžinah: 20, 25, 28, 30 m, premer na sredi, 25, 30, 35 cm. Cena naj se glasi franko prihod Sušak pristanišče.

Hrastovi prima boulsi: ca. 6 m³ 30 mm, ca. 4 m³ 60 mm, ca. 3 m³ 80 mm. Blago mora biti brez grč, od 3 m dolžine naprej, najmanj 1½ leta staro. — Cena naj se glasi franko vagon Jesenice tranzit.

Hrastove podnice v sledečih dimenzijah: 2,85 m dolžine, 53 mm debeline (rezane 55 mm), širina od 19—28 cm, z nekaj od 18 cm, največ 5%. Cena naj se glasi franko vagon meja Rakek—Postojna tranzit.

Hrastove podnice kot sledi: ca. 9 m³ v debelini 51 mm, rezano 53 mm, dolžina 2,65 m in ca. 9 m³ v debelini 61 mm, rezano 63 mm, dolž. 2,90 m, vse širine od 19—28 cm, s 5% od 18 cm. Cena naj se glasi franko vagon meja Rakek—Postojna tranzit.

Neobrobena hrastovina v sledečih dimenzijah: ca. 3 m³ 120 mm, ca. 10 m³ 130 mm, ca. 5 m³ 140 mm, skupaj ca. 18 m³, I./II. roba od 2,20 m dolžine naprej.

Trami sledečih dimenzij: 30 kom. 13×16 cm, dolž. 4 m; 50 kom. 13×16 cm, dolžina 7 m; 40 kom. 13×16 cm, dolžina 10/12 m; 60 kom. 11×13 cm, dolžina 4 m; 60 kom. 11×13 cm, dolžina 5 m; 6 kom. 11×30 cm, dolžina 7 m; 30 komadov 18×24 cm, dolž. 6 m. Cena naj se glasi franko vagon meja via Postojna tranzit. Blago mora biti lepo tesano, zdravo, suho.

Smrekovina: 25 mm deske, 300 m³, paralelne, od 17 cm širine naprej, medija 24 cm; 25 mm deske, 200 m³, v fiksnih širini 115 mm; 20 mm deske, 300 m³, paralelne, od 17 cm širine naprej, medija 24 mm; 20 mm deske, 200 m³, v fiksnih širini 110 cm; 17 mm deske, 350 m³, paralelne, od 17 cm širine naprej,

Izkaz zavarovancev v Okrož. uradu v Ljubljani za leto 1930.

Po izkazu Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani je znašalo povprečno število zavarovanih članov v letu 1930 (+ pomeni prirast napram letu 1929, — pa padec):

Povprečnina	moških	ženskih	skupaj
članov	65.849 (+ 1.780)	31.839 (+ 979)	97.688 (+ 2.759)
bolnikov	1.443 (130)	1.048 (+ 18)	2.491 (112)
odstotek bolnikov .	2.19 (- 0.2)	3.29 (- 0.05)	2.55 (- 0.19)
povprečna dnevna zavarovana mezda . .	29.40 (+ 1.12)	30.25 (+ 0.69)	26.45 (+ 0.97)
celotna dnevna zavarovana mezda . .	1.935.693.80 (+ 123.532.93)	647.954.40 (+ 41.288.15)	2.583.648.20 (+ 164.821.08)

K gornjim podatkom je potrebno pripomniti:

Letni prirast znaša pri članih +2.759, pri povprečni dnevni zavarovani mezdi Din +164.821.08. Ta prirast je pripisovati napredovanju gospodarstva do sredine leta 1930. Ko se je pa začel v sredini l. 1930 ruski dumping pri izvozu lesa in svetovno gospodarska kriza — katera mora imeti svoje posledice tudi v Dravski banovini — so začele veličine padati, kakor se prav lepo vidi iz sledeče tabele:

»+« prirast oziroma »-« padec od l. 1929 na l. 1930.

Mesec	Članstvo	povprečna dnevna zav. mezda Din	cel. dnevna zav. tisočih dinarjev
I.	+5.511	+1.39	+259
II.	+7.216	+1.42	+303
III.	+7.869	+1.46	+326
IV.	+7.715	+1.39	+326
V.	+5.954	+1.24	+277
VI.	+3.307	+1.16	+205
VII.	+ 741	+0.97	+118
VIII.	- 330	+0.81	+ 76
IX.	- 337	+0.73	+ 65
X.	-1.604	+0.55	+ 13
XI.	- 782	+0.50	+ 29
XII.	-2.152	+0.39	- 19

Iz padanja gornjih številok smemo z veliko sigurnostjo zaključiti, da gospodarska kriza še ni na vrhuncu in da bo predvidoma še dalje časa trajala in to tembolj, ker se padanje nadaljuje tudi v januarju 1931 in sicer še z večjo intenzivnostjo.

Zmanjšanje povprečnega dnevnega statusa bolnikov za —112 oseb in zmanjšanje odstotka bolnikov za —0.19 je pripisovati deloma strožjemu nadzorstvu bolnikov in okolnosti, da je bila v začetku leta 1929 huda epidemija gripe.

PODPIRANJE POLJEDELSTVA V KANADI.

Kanadska vlada je sklenila velepotepno podpiranje kanadskega poljedelstva, ker ogroža baisse na trgu pšenice eksistenco ca 30.000 farmerjev. Sklenil se je dogovor z bankami, po katerem nadomesti vlada bankam vsako izgubo, nastalo iz financiranja neprodanega pridelka. Provincialne vlade so prevzele sistematično prodajo eksportnega previška 275 milijonov bušlov.

Klobase: 1 kg krakovskih Din 40, debrecinskih 40, hrenovk 30—32, safalad 30—32, posebnih 32, tlačenk 24, svežih kranjskih 25, polprekajenih kranjskih 28—30, suhih kranjskih 35, prekajene slanina 17—20.

Perutnina: Piščanec majhen Din 10 do 14, večji 20—40, kokoš 25—40, petelin 20—35, raca 25—30, nepitana gos 80, pitana gos 100, domači zajec, manjši 8—10, večji 12—18.

Divjačina: Divji zajec Din 35—45.
Ribe: 1 kg karpa Din 25—30, linja 35, ščuke 30—35, sulca 50, klina 20, mreje 15—20, pečenke 10—15.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 l mleka Din 2.50—3, 1 kg surovega masla 25—28, čajnega masla 36—44, masla 36—40, bohinskega sira 24—28, sirčka 7—8, eno jajce 1.25—1.50.

Pijače: 1 l starega vina Din 16—22, novega vina 10—14, 1 čaša piva 3—3.50, 1 vrček piva 4—4.50, 1 steklenica piva 5.50—6.

Kruh: 1 kg belega Din 4.50, črnega 3.50, rženega 3.50, kom navadnih žemelj 0.50, mlečnih žemelj 0.50, maslenega pečiva 0.50.

Sadje: 1 kg luksurnih jabolk Din 12, I. 10, II. 8, III. 5—6, ena oranža 1—1.50, limona 0.75—1, 1 kg rožičev 8, fig 10 do 12, dateljnov 24, mandeljnov 50—52, orehov 8—10, luščenih orehov 28, suhih češpelj 10—12.

Špicerijsko blago: 1 kg kave Portoriko Din 80—84, Santos 52—54, Rio 36 do 40, pražene kave I. 100—110, II. 80—90, III. 66—70, kristalnega belega sladkorja 12—12.50, sladkorja v kockah 13.50, kavne primesi 18, riža I. 10, II. 8, 1 l olja namiznega 18, jedilnega 17, vinskega kisa 4.50, navadnega 2.50, 1 kg morske soli 2.50, kamene 2.75, celega popra 70, mletega popra 72, paprike III. vrste 32, sladke paprike, po kakovosti 46, 1 l petroleja 7.50, 1 kg testenin I. 10, II. 9, pralnega luga 3.75, čaja 80.

Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 0, na debelo Din 310—355, na drobno 3.75; 2 na debelo 275—295, na drobno 3.50; 3 na debelo 245; 4 na debelo 220, na drobno 3.25; 6 na debelo 170, na drobno 2.50; kaše 5—6, ješprenja 5—6, ješprenjčka 8—10, otrobov 1.50—2, koruzne moke 3 do 3.50, koruznega zdroba 4—4.50, pšeničnega zdroba 4—5, ajdove moke I. 7, II. 5, ržene moke 3.50.

Zito: 1 q pšenice Din 190—210, rži 175—185, ječmena 175—185, ovsa 190 do 220, prosa 170—180, koruze 145—155, ajde 170—180, fižola ribničana 280, prepečarja 300, 1 kg graha 8—10, leče 8 do 10 Din.

Kurivo: 50 kg premoga Din 30—, 1 tona premoga 460, 1 kub. m trdih drv 140—150, mehkih drv 70.

Krma: 1 q sladkega sena Din 100, pol sladkega sena 85, kislega sena 75, slame 60—70.

Zelenjava in gobe: 1 kg endivije Din 5—6, motovilca 16—20, radiča 16, poznega zelja 1—1.25, rdečega zelja 3—4, kislega zelja 2.50—3, ohrovtja 1—1.25, karfižel 5—6, kolerab 6, kolerab podzemljic 0.75—1, špinache 10—14, čebule 1—1.25, česna 10—12, krompirja 1, repe 0.50, kisle repe 2, korenja 2, peteršilja 2, zelenjave za juho 2 Din.

medija 24 cm; 17 mm deske, 150 m², v fiksni širini 110 cm; 14 mm deske, 500 m², od 17 cm širine naprej, medija 24 cm. Kvaliteta: paralelno, I./II., brez velikih, črnih, izpadljivih grč, dolžina 4 m. — 115 odnosno 110 mm deske morajo biti brez grč, kvečjemu sme biti 10% prerezanega srca.

350 komadov borovih hlodov, 11 m dolžine, od 30 cm srednjega premera naprej.

700 komadov borovih anten 7 m dolžine, v debelinah od 20 cm srednjega premera naprej.

200 komadov kostanjevih anten, 4 m dolž., od 15 cm srednjega premera naprej.

Macesnovi brzojavni drogovi: 16/17 debeline v vrhu, 8 m dolžine, 25 kom., 8.50 m dolž., 25 komadov, 9 m dolž. 25 komadov; 17/20 debeline v vrhu, 8.50 m dolžine, 25 kom., 10 m dolžine 100 kom., 11 m dolžine, 100 kom., 12 m dolžine 50 kom., 13 m dolž., 25 kom., 14 m dolžine, 20 kom., 15 m dolž., 15 komadov.

Smrekovi in jelkovi brzojavni drogovi: 50% 8 m, z 12—13 cm debeline v vrhu; 25% 9 m, z 12—13 cm debeline v vrhu; 25% 10 m, z 12—14 cm debeline v vrhu.

Deske, 50 mm debeline, 4 m dolžine, kvaliteta zdrava, brez gnilobe, od 18 do 32 cm širine. Deske se rabijo za popravo kanalizacije. Cena franko vagon nakladalna postaja. Navesti je, ali so deske paralelne ali konične.

1 vagon letov, smreka, jelka, 10/50 mm debeline, 4 m dolžine. Franko italijanska meja. Trami uzo Trst: 21/27, 6 m, 50 komadov; 24/29, 5 m, 50 komadov; 24/29, 9/10 m, 25 komadov. Teža m³ 500 kg. — Cena franko meja Postojna.

Letve, 18/43 mm, 1 vagon, 4 m in nekaj 3 m dolžine. Franko Postojna.

1 vagon 20-tonskih, hrastovih mostnic v uzelnih kvaliteti: dolžina 2.85 m, debelina 51 mm (rezano 53 mm), širina od 19 do 28 cm s ca. 50% od 18 cm širine; dobava do 15. februarja 1931. — Cena franko meja Postojna.

Brzojavni drogi, smreka, jelka, bor: 2000 komadov 6.50 m, premer v sredini 13 do 17 cm; 4000 komadov 8 m, premer v sredini 14 do 18 cm; 1000 komadov 9 m, premer v premer v sredini 15 do 19 cm; 400 komadov 12 m, premer v sredini 16 do 21 cm; 50 komadov 15 m, premer v sredini od 22 cm naprej. Roba od 6.50 m mora imeti najmanj 10 cm premera na glavah, ostalo pa od najmanj 11 cm. — Cena naj se glasi za komad franko vagon Sušak pristanišče, in sicer za borove posebej in za ostale posebej.

Bukovi hlodi, od 2.20 in 4.40 m dolžine, od 30 cm premera naprej, 50% I., 50% II. kvalitete. Cena franko vagon meja Kranjska gora.

Tečaj 14. januarja 1931.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22.775
Berlin 1 M	13.435	13.465
Bruselj 1 belga	—	7.8883
Budimpešta 1 pengö	—	9.8877
Curih 100 fr.	1094.40	1097.40
Dunaj 1 šiling	7.9412	7.9712
London 1 funt	274.34	275.14
Newyork 1 dolar	—	56.485
Pariz 100 fr.	—	221.87
Praga 100 kron	167.22	168.02
Trst 100 lir	295.04	297.02

ZBOLJŠANJE GOSPODARSKEGA POLOŽAJA NE PRED POL LETA.

Na občnem zboru Steel Industry of Great Britain Ltd je dejal predsednik upravnega sveta, da obstoji svetovna gospodarska kriza že več kot 12 mesecev in da po izkustvih prejšnjih let ni pričakovati, da bi se gospodarski položaj zboljšal pred drugo polovico tekočega leta. Za premaganje težkoč angleška jeklena industrija ne zahteva drugega kot zaščito domačega trga.

Davčna uprava Ljubljana-mesto razglašala:

Po predpisih pripombe 12. k tarifni postavki 12. taksnega zakona pričinja s 1. januarjem 1931 nova petletna taksna perioda za plačevanje dopolnilne prenosne takse.

Napovedi o imovini, ki je že zavezana dopolnilni prenosni taksi, se morajo vložiti najkasneje

do vštetelega 15. januarja 1931

pri davčni upravi za mesto v Ljubljani, kjer se dobe predpisani vzorci prijav.

Zavezanci, ki so bili dopolnilne prenosne takse v prejšnji taksni periodi oproščeni, morajo svojo imovino istotako prijaviti ter s 25 Din kolekovano prošnjo zaprositi za zopetno oprostitev.

Kdor v predpisanem roku ne vloži napovedi, plača za vso prihodnjo taksno periodo dvakratni znesek dopolnilne prenosne takse.

Tržna poročila

TRŽNE CENE V LJUBLJANI dne 2. januarja 1931.

Govedina: V mesnicah po mestu I. vrste Din 20, II. 16. Na trgu: 1 kg govejege mesa I. Din 18—20, II. 14—16, III. 10—12, jezika 20—22, vampov 10—12, pljuč 6—8, jeter 16—20, ledic 18—24, možganov 25—30, loja 8—10

Teletina: 1 kg telečjega mesa I. Din 24, II. 18—20, jeter 25—30, pljuč 20.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. Din 20—24, II. 18—22, pljuč 10, jeter 18—20, ledic 25, glave 8—10, parkljev 6—8, slanine trebušne 15, slanine ribe in sala 18, slanine mešane 17, slanina na debelo 16, masti 17—20, šunke (gnjati) 28, prekajenega mesa I. 28, II. 20—22, prekajenih parkljev 8—10, prekajene glave 10, jezika 28.

SPEDICIJSKO PODJETJE
R. RANZINGER
LJUBLJANA
Telefon št. 20 60
prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastna skladišča z direktnim tirom od glav. kolodvora Carinske skladišče. Mesine trošarine prosto skladišče. Carinsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili

Veletrgovina
A. Sarabon
Ljubljana
priporočila
Špicerijsko blago

raznovrstno iganje, meko in deželne pridelke - Raznovrstno rudninsko vado

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z elektr. obratom
Ceniki na razpolago!

IZDELUJE SOLIDNO
KLIŠEJE
VSEH VRST PO FOTOGRAFIJAH
ALI RISBAH V ENI ALI VEČ BARVAH
= KONKURENČNE CENE =
KLIŠARNA ST. DEU LJUBLJANA
DRI. MATIČNOVA ULICA ŠT. 13

Knjige, časopise, račune, vizitke, etikete, memorande, kuverte, tabele, lepake, naročilnice v blokkih s poljubnim številom listov, cenike in tudi vse druge tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA
GREGORČIČEVA 23
TELEFON 2559

Lastna knjigovoznica
Za večja naročila zahtevajte proračunel e